

JURAJ ČERVENÁK

ANJEL V PODSVETÍ

Kapitán Stein a notár Barbarič
pátrajú po diabolskom vrahovi v Plzni

ANJEL

V PODSVETÍ

JURAJ ČERVENÁK

ANJEL
V PODSVETÍ

*Siedmy prípad kapitána Steina
a notára Barbariča*

slovar

Text © Juraj Červenák 2020
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2020

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-4836-1

KAPITOLA PRVÁ

Kapitán Stein a jeho pobočník zápasia so psím počasím, ale vďaka šťastnému stretnutiu s plzenským rodákom nájdu skrýšu na noc. Posedenie pri zohriatom pive preruší príchod význačného hosťa.

Okolo poludnia sa k hustému sneženiu pridali vietor a Jaroš spod šálu vytiahnutého až k očiam zamumlal, že takú fujavicu jakživ nezažil. Stein naňho prekvapene pozrel, pretože jeho pobočník sa nezvykol ponosovať na ťažkosti a nepohodlie na cestách. Musel však pritakať – hoci chodil po tvári sveta dvakrát tak dlho ako seržant, ani on takýto nečas nepamätal.

Zimy boli z roka na rok dlhšie a chladnejšie, ale táto si s poriadnou snehovou nádielkou počkala až na prvé dni nového roka. Ešte na Božie narodenie boli cesty suché, no po Štefanovi akoby niekto rozpáral nebesá a medzi Prahou a Plzňou to teraz vyzeralo ako v biblickom proroctve. *Ni vprostred dňa bieleho nebudeš na tri kroky vidieť.*

„Musíme si nájsť úkryt, pane!“ snažil sa Jaroš prekričať meluzínu.

„Ako, keď nevidieť ani na cestu?“ odsekol Stein. „Sme ešte vôbec na nej alebo sa trmácame krížom cez polia?“

V záveji, do ktorého sa zabárali skoro po strmene, im tá obava začala pripadať nepríjemne oprávnená, ale potom sneh pred nimi rozkrojila čerstvá stopa – niekoľko koní tu prešlo v rade za sebou. Pustili sa po nej a znenazdajky zistili, že sú naspäť v úvoze cesty. V skučaní vetra začuli vrzgot dreva a vľavo rozoznali stromy, zrejme okraj lesa. Po chvíli sa pred nimi vynorila ošarpaná poľná kaplnka, zasvätená bohvie komu, lebo sošku vo výklenku sneh zafúkal až po hrdzavú gloriolu.

„Kapitán,“ upozornil Jaroš tesne predtým, než kone za-
fŕkali a aj Stein pobadal pohyb medzi stromami.

„Kto tam?“ zakričal a pod pláštom zovrel rukoväť paloša.

„Bohobojní pocestní na ceste do Plzne,“ odvetil mladist-
vý mužský hlas. „Na chvíľu sme sa schovali v lesnom zá-
vetrí, aby sme nabrali silu, inak by sme azda padli a už ne-
vstali. Hospodin nás dnes ťažko skúša.“

„Tlačí nás k zemi, aby sme nezabúdali na pokoru,“ od-
vetil kapitán stroho, pretože nemal rád, keď niekto nazna-
čoval, že Boh je vrtošivý a trápi ľudí bezdôvodne. „Kto ste,
pane? Ukážte sa!“

Spoza kmeňov vystúpili dve mužské postavy. Keď Stein
prižmúril oči, uvidel za nimi podupávať dva osedlané kone
a mulicu s batožinou.

„Majster slobodných umení Kašpar Ladislav Stehlík,“
predstavil sa mladý muž v plášti lemovanom kožušinou, na
hlave zimný baret s chlopňami na ušiach a zátylku. „Steh-
lík z Čeňkova,“ dodal. „Ešte stále som si na titul nezvykol,
cisár náš rod povýšil ani nie pred dvomi rokmi. Toto je môj
sluha Jakub.“

„Meno Stehlík mi nie je neznáme. Nosí ho aj vážený pl-
zenský sladovník.“

„Bartolomej Stehlík, môj otec. S kým mám tú česť, pane?“

„Vlastne sme skoro susedia.“ Stein až teraz pustil meč
a uvoľnil napnuté telo. „Pochádzam z tretieho domu v Ma-
sokrámskej ulici.“

„Myslíte,“ Stehlík si zaclonil oči dlaňou v rukavici a lep-
šie sa jazdcovi prizrel, „dom *U Dračej hlavy*?“

„Práve ten.“

„Vy teda musíte byť... kapitán Stein?“

„Joachim Stein zo Striebornej skaly.“

„Chýrečný turkobijca, lovec zločincov, kladivo na nepria-
teľov ríše,“ vydýchol Stehlík užasnuto a šibol pohľadom na
druhého jazdca. „Váš spoločník je teda Bohdan Jaroš, syn
nedávno zosnulého pražského majstra meča.“

„Seržant Jaroš, správne. Majstre, poznáte trochu tieto kon-
činy?“

„Viac ako trochu, trúfam si povedať. Od študentských čias
žijem prevažne v Prahe, ale domov cestujem viackrát za rok
a na tejto trase poznám skoro každý kameň.“

„Takže viete, kde sa nachádzame?“

„Veľmi presne. Toto je Svätokryštofské rázcestie neďaleko Holoubkova.“

„Nájdeme tu niekde útočisko pred metelicou?“

„Som odhodlaný ešte pred súmrakom dôjsť do Rokycian. Na predmestí stojí zájazdny hostinec s vynikajúcim pivom a ešte lepšou kuchyňou, nikdy ho neobídeme, či už cestujem do Prahy, alebo domov.“

„Ako je to ďaleko?“

„Nie viac ako tri míle.“

Stein sa otočil k Jarošovi. „Tri míle v tomto dopustení? Zvládneme to, seržant?“

„Ak nám bude odmenou nocľah pod strechou, navyše s dobrým jedlom a pivom, rozhodne by sme sa o to mali pokúsiť, pane.“

Stein sa uškrnul popod srieňom pokryté fúzy. „Súhlasím. Majster Stehlík, nebude vám prekážať, ak sa k vám pripojíme?“

„Práve naopak, pán kapitán, budem poctený. Ráďte ma nasledovať.“

Meluzína podráždene zakvílila, akoby pochopila, že práve vymysleli plán, ako uniknúť jej ľadovým pazúrom.

*

Vietor trhal slová od úst, ale ani to nezabránilo Stehlíkovi v ustavičnom rapotaní. A tak si Stein a Jaroš na tých troch míľach do Rokycian museli vypočítať, že Boh požehnal sladovníckeho majstra Stehlíka a jeho ženu mimoriadne početným potomstvom, avšak zo sedemnástich detí sa dospelosti dožili len štyria synovia a jedna dcéra. Padlo rozhodnutie, že remeslo prevezme syn Ondřej, kým Kašpar a jeho bratia Jan Ladislav a Bartolomej mladší dostali príležitosť cestovať a študovať. Kašpar sa mal stať kňazom, ale na pražskej jezuitskej škole mu čoskoro začalo byť úzko – objavil v sebe vášeň pre matematiku, geometriu a astronómiu, nepohrdol ani alchýmiou, dokonca písal básne a stihol už zostaviť dva kalendáre s astrologickými predpoveďami. Na univerzite v Ingolstadte získal titul majstra slobodných umení a po návrate do Prahy si jeho všestranné nadanie

získalo podporu takých vplyvných ľudí, akými boli dvorný lekár Tadeáš Hájek z Hájku či rektor Karlovej univerzity Martin Bacháček.

No ako každá učená hlava, aj Kašpar Stehlík mal ťažkosti so živobytím. Aby sa mohol venovať rozličným pokusom, pozorovaniam, výpočtom a písaniu, potreboval hmotné zabezpečenie. A keďže sa mu dosiaľ nepodarilo získať bohatého mecenáša, nezostalo mu iné, len sa spoľahnúť na podporu rodiny.

„Vlastne sa vraciam do Plzne, aby som sa oženil,“ vzdychol si mladík. Kráčal s bradou pritisnutou k hrudi, aby mu pichlavé vločky nešibali do tváre.

„Počujem, že vás tá vyhlíadka príliš neteší,“ neodpustil si Stein káravý tón. „Muž by nemal žiť podaromnici bez potomstva. Založiť si rodinu je povinnosťou každého riadneho kresťana. Pokiaľ nezasvätil život Bohu, pravdaže.“

„Súhlasím, ale nádejal som sa, že do manželstva vstúpim s vrelym citom v srdci, a keď nie to, aspoň vedený náklonnosťou či porozumením. Lenže s Annou sa poznám iba z letného videnia, nikdy som s ňou neprehodil ani slovka, netuším nič o jej povahe. Okrem toho, je už vdova a... ako to povedať... nepatrí k vyhláseným krásaviciam.“

„Manželstvo s ňou vám dojednal pán otec?“

„U Stehlíkovcov iné manželstvá ako tie z rozumu ani neuzatvárame. Otec svoju obživu a celé imanie získal svadbou so ženou, ktorá zdedila dom s právom sladovne. Podobne výhodne oženil aj mojich bratov. Teraz som na rade ja. Anna je dcérou majstra Šimona Plachého, zámožného plzenského notára, navyše po nebohom pánovi Geronisovi z Libušína zdedila titul, niekoľko domov v Plzni a rozsiahle grunty v okolí.“

„O živobytie máte nadosmrtné postarané.“

„Nepochybne, pán kapitán, ale nebudem už môcť vyučovať na škole, to môžu len muži v celibáte. Už teraz pociťujem manželstvo ako reťaz, ktorá ma pripúta k Plzni. Moje záujmy sú inde, v tomto období najmä v Nových Benátkach. Možno ste počuli, že na tamojšom zámku sa s cisárovým dovoľením usídlil majster Tycho de Brahe.“

„Obávam sa, že o nikom toho mena som dosiaľ nechyroval.“

„Skutočne? Vynikajúci dánsky astronóm. Pomáhal som mu na zámku zriaďovať hvezdáreň a alchymistickú dielňu. S tým súvisí druhý dôvod, prečo sa uprostred zimy plačom do Plzne.“

Stehlík zmĺkol a chvíľu sa zanovito predieral fujavicou. Stein ho neposmeľoval otázkami, doliehala naňho únava a sústrediť sa na to, aby mladíka vôbec počul, ho stálo veľa úsilia.

„Je to tajomstvo, ktoré prísne chránim,“ nevydržal Stehlík dlho, „ale nazdávam sa, že s vami sa oň podeliť môžem. Komu inému dôverovať, ak nie mužovi, čo sa preslávil vernou službou ríši a prenasledovaním ukrutných zločincov a zradcov?“

„Nemusíte...“ začal Stein, ale mladík mal očividne potrebu zveriť sa.

„V batožine skrývam fľašu so vzácnym elixírom. De Brahe na ňom usilovne pracoval od jesene, keď sa do Benátok presťahoval. Kto ho užíva, neochorie na mor. Veziem ho jeho veličenstvu – ako asi viete, panovník trpí veľkým strachom z nákazy.“

„Niektorí,“ poznamenal nečakane Jaroš, „tvrdia, že panovník trpí veľkým strachom zo všetkého možného aj nemožného.“

Stein naňho úkosom zazrel, ale nič nepovedal.

„Nuž... áno, aj ja som započul čosi také,“ prisvedčil Stehlík. „Ale epidémia je hlavnou príčinou, prečo sa aj s celým dvorom presťahoval do Plzne. V uliciach Prahy už skoro dva roky vyčíňa čierna smrť, a napriek mrazom nie a nie polaviť. De Brahe však dodržal svoj sľub a namiešal silný elixír, ktorý cisára spoľahlivo ochráni pred každou pliahou.“

„Ak je tak, vezieme veľmi cenný náklad,“ povedal Stein. „Dajte na mňa, majstre, to tajomstvo už nikomu nezverte, až kým nádobu nevložíte do panovníkových rúk.“

„Iste. Dám si pozor. Vďaka za radu, kapitán.“

*

Steinovi nedalo pokoj, že Stehlíkom velebený hostinec stojí na rokycanskom predmestí. Skúsenosť mu vravela, že krč-

my vystrčené pred mestské opevnenie sa zvyčajne netešia dobrej povesti – neraz to boli obyčajné nevestince, zaplúvané hniezda hriechu a zhromaždiská kadejakej spodiny, ktorej obživa nemala nič spoločné so svetskými ani Božími zákonmi.

Niežeby mu v neprestávajúcej fujavici nebol aj pochybný brloh lepší ako nocľah v záveji alebo dedinskej šope.

Priamo na mieste sa však jeho obavy rýchlo rozplynuli. Hostinec *U sýteho kráľa* vyzeral ako sídlo zemana či zámožného statkára – obohnaný palisádou prerušenou murovaným portálom s dvojkřídlovou bránou, vnútri udržiavaná poschodová budova s dlhou verandou, pavlačou a vysokou sedlovou strechou s niekoľkými vikiermi, okolo nej rozličné koterce a kôlne, maštal' so stajňou, chliev, kurín, holubník. Steinovi bolo razom veselšie, čo sa prejavovalo tým, že sa mračil iba jednou polovicou obočia (druhú mal začudovane zdvihnutú) a namiesto šomrania občas vydal nosové „hm“.

Sluhu Jakuba poslali opatřit kone a mulicu, prehodili si sedlové vaky cez plecía a vyšli po troch schodoch na ochodzu pred hlavným vchodom. Chvíľu dupali, búchali čiapkami o predlaktia a ometali si nohy brezovou metlou, ktorú našli opretú vedľa dvier, potom konečne vstúpili.

Krčma zaberala skoro celé prízemie a tvorili ju dve veľké miestnosti spojené otvoreným klenutým portálom. V studenej vstupnej komnate nebolo ani nohy, zato v tej s výčapom a kuchyňou vládol čulý ruch. Ružolíci územčistý hostinský sa mal čo zvrtať okolo sudov a otvorenej pece s ražňami a kotlom, ale Stehlík spoznal už na prahu a ponáhlal sa ho osobne privítať a uviesť k stolu. Objednali si jedlo, pivo a dve posledné voľné izby na poschodí. Stehlík siahol po mešci, ale Stein ho zastavil a blysol strieborným toliarom s profilom cisára Rudolfa.

„Pozývam vás, pán Stehlík. Dovoľte mi aspoň takto sa vám odvdačiť za to, že ste nás dovedli pod túto strechu.“

Krčmár si pri klaňaní skoro rozbil čelo o hranu stola a rýchlo odbehol. Stein sa krátko rozhladol, pohľad mu zaletel do tienistého kúta oproti výčapnému pultu. Naježené obrvy sa mu opäť stretli pri zvráštenom koreni nosa.

„Tisíc striel to páralo,“ zakľal. „Čo je zasa toto?“

Stehlík a Jaroš sa obzreli. Stála tam už mierne obschnutá jedlička upevnená v drevenom stojane, ovešaná drevenými a papierovými ozdobami, sušeným ovocím a zvyškami perníkov a praclíkov. Na jednom motúziku sa dokonca hojdal špajdlou prepichnutý konček jaternice.

„Domnievam sa,“ odkašlal si Kašpar Ladislav Stehlík, „že to je vianočný stromček.“

„Čože?“ zatváril sa Stein, akoby prežrel muchu, čo práve vzlietla z lajna.

„Nový luteránsky výstrelok, rozšírený hlavne v bavorských a saských mestách. V predvečer Narodenia Pána si vo svojich príbytkoch postavia ihličnatý strom, bohato ho ozdobia a...“

„Vari im nie je dobrý betlehem s Jezuliatkom, Jozefom, Máriou a tromi kráľmi?“

„To je pre väčšinu luteránskych odnoží modloslužobníctvo.“

Steinovi navreli žily na sluchách. „Takže si radšej dovlečú do domu takúto ohavnosť, ktorá na sto honov smrdí pohanským bosoráctvom? Bodaj sa v pekle škvarili!“

„Súhlasím s vami, kapitán, je to nehoráznosť a kacírstvo. Dúfal som, že sa neuchytí, ale ako vidím, rozšírilo sa už aj do českých krajov.“

„Keby vonku nezúrila taká metelica,“ zavrčal Stein, „zdvihol by som sa a hľadal nocľah inde. No už sa beztak zotmeľo a rokycanské brány budú zamknuté.“

„Navrhujem zaťat zuby. Jednu noc pod luteránskou strechou hádam prežijeme.“

Jačmenné pivo malo farbu lesného medu, akurátne horkosť a dnes sa podávalo zohriate, takže čoskoro rozmrzli na tele i na duchu.

„Ak smiem byť taký smelý, kapitán,“ Stehlík si odrggol do päste, „čo vás vlastne ťahá do Plzne? Po toľkých rokoch, navyše v období tak nežičlivom pre cestovanie... Usudzujem, že nejde o bežnú zdvorilostnú návštevu.“

Unavenému Steinovi nebolo príliš do reči, ale vďačil mladíkovi za toto útočisko, nuž nechcel byť nezdvorilý.

„Pred niekoľkými dňami som dostal list od svojho brata. Je plzenským hajtmanom, zrejme ho poznáte.“

„Veľmi dobre. Leopold Stein je vážený mešťan, muž pevných zásad, vzor mravopočestnosti. Panuje názor, že od-

kedy má pod palcom mestské hliadky, Plzeň je o poznanie bezpečnejším mestom ako predtým.“

„Obávam sa, že toto tvrdenie teraz dostalo vážnu trhlinu, majstre. Brat ma v liste požiadal o pomoc. Týka sa vyšetrovania závažného zločinu.“ Stein zdvihol ruku, lebo videl, ako sa Stehlík nadychuje. „Chápem, že sa vám na jazyk tisnú otázky, ale nemal by som o tejto záležitosti vôbec hovoriť. Tým skôr, že nepoznám podrobnosti a z náznakov v liste by som splietal iba dohady.“

Stehlík zvesil plecia, ale po ďalšom dúšku piva prikývol. „Rozumiem. Nuž, nerád počujem, že sa v mojom rodnom meste udialo niečo, čo si žiada prítomnosť takého chýrneho vyšetrovateľa. Váš pán brat má povest' človeka na pravom mieste. Ak sa dostal do úzkych, vec musí byť vážna.“

„Tiež si to myslím.“

„Pritom by sa jeden nádejal, že s prítomnosťou panovníka bude v uliciach Plzne bezpečnejšie. Okrem mestskej hliadky drží stráž cisárova garda, celý jazdecký pluk i mušketieri... Váš výraz prezrádza, že nesúhlasíte, kapitán.“

Stein viackrát klapol cínovým vekom holby. „Prežili ste niekoľko rokov v mestách pražských. Povedali by ste, že sa tam vďaka presídleniu jeho veličenstva z Viedne znížila zločinnosť?“

„Dobrá poznámka, kapitán,“ uznal Stehlík. „Pražský kat vraj nikdy nemal toľko práce ako v posledných rokoch. Majestáť síce prilákal mnoho vynikajúcich osobností, učencov, peňažníkov či umelcov, ale vyrojilo sa aj neúrekom príživníkov, dobrodruhov, šarlatánov...“

„Presne o tom hovorím, majstre. A nemám na mysli len pouličnú zberbu, bandy lupičov a podvodníkov. Z vlastnej skúsenosti viem, že aj medzi osobami blízkymi jeho veličenstvu prekvitá nemravnosť.“

„Život v dostatku často zvádza k zhýralosti.“

„Trefne povedané! Kvôli posadnutosti pozemskými potešeniami sa ľudia poľahky odvrátia od Boha.“

„Naznačujete azda, že onen závažný zločin, s ktorým si hajtman nevie rady, nielenže nie je v protiklade s prítomnosťou cisárskeho dvora v Plzni, ale možno s ňou priamo súvisí?“

„To neviem. Ako som povedal, nechcem si domýšľať.“

„Dávalo by to zmysel. Môže ísť o zločin, na objasnenie ktorého hajtmanovi nestačia jeho právomoci. Vy ako poverenec arcivojvodu Mateja Habsburského môžete takpovediac dupnúť aj na prsty, ktoré sú pre mestského hajtmána nedotknuteľné.“

Stein neisto skrivil ústa. „Ťažko povedať, či mi právomoci udelené arcivojvodom budú v Plzni na osoh. Dokonca uvažujem, že bude rozumnejšie príliš sa tam nimi neoháňať. Aspoň spočiatku.“

„Chápem,“ pokrútil Stehlík zvyškom piva v holbe. „Rudolf a Matej nehýria bratskou láskou. Je verejným tajomstvom, že arcivojvoda poškuľuje po tróne. Preto cisár všade vidí špiónov, sprisahancov a nájomných vrahov platených Viedňou.“

„Opäť špekulujeme o duševnom zdraví jeho veličenstva. Nemali by sme to robiť, neprislúcha nám to.“

„Máte pravdu. Našťastie si máme čím zapchať ústa,“ kývol Stehlík na kyprú ženu, zrejme krčmárovu ženu, ktorá k nim práve pristúpila.

Na stole pristála drevená misa s dusenou baraninou a táčňa s pečenými klobásami a kopou kvasenej kapusty. Muži si trhali z bochníka chleba a podkladali ho pod drevené lyžice, ktorými načierali zo spoločných nádob. Vonku sa celkom zotmelo a k stolu si prisadol aj sluha Jakub, ktorý medzičasom opatril zvieratá – po ceste takým nečasom potrebovali obzvlášť dobre osušiť, vyčesať a vyškrabať z podkov zľadovatený sneh.

Stein zívola a podotkol, že po takom vyčerpávajúcom dni nezaškodí ísť si lahnúť aj v túto nie príliš pokročilú hodinu. Akurát si objednával tretiu a zároveň poslednú holbu piva, keď sa za oknami zamihotali svetlá lampášov a na dvore sa strhol rozruch, ktorý prehlušil aj hukot vetra.

„Naraz ďalší sud, šenkár,“ ozval sa kupec, ktorý sedel vedľa okna a zhmúril cez mrazom cifrované, dopoly zasnežené sklá, „a napichni na ražeň kusisko mäsa. Prišli ti noví hostia, a nie je ich málo.“

Hlavné dvere sa s tresnutím otvorili, zaskuvíňal prievan a na doskovej podlahe vo vstupnej miestnosti zaduneli rázne kroky. Klenutým portálom vošli dvaja statní muži v kožušinových čiapkách, kabátoch a plášťoch, za pásmi pištole,

dlane na rukovätiach šablí. Postavili sa po stranách vchodu a preleteli miestnosť ostražitými, ba priam výhražnými pohľadmi, čím všetkých v šenku uviedli do napätého očakávania.

Pomedzi strážcov vošiel menší, ale zato honosnejšie oblečený muž s prešedivenými fúzmi, čiernou páskou cez pravé oko a ľavou rukou končiacou tesne pod laktom.

„Hostinský!“ zvolal po nemecky s ťažko rozoznateľným prízvukom. „Poďakuj Bohu, tvoje pohostinstvo si pre dnešnú noc vybral veľkomožný hosť!“

„Vítam ctené panstvo!“ hrnul sa krčmár spoza pultu. „Kto nás ráčil poctiť svojou návštevou?“

„Vám všetkým,“ rozhladlo sa zdravé oko po zarazených stolovníkoch, „ohlasujem príchod jeho výsosti Michala Pätrašcu, kniežaťa valašského a z vôle jeho veličenstva ochrancu trónu sedmohradského. S celou družinou je na ceste do Plzne na cisársky dvor. Toto je jeho posledná zastávka pred cieľom.“

„Nevýslovná česť pre tento príbytok,“ ukláňal sa hostinský, hoci jeho výraz prezrádzal, že mu to meno nič nehovorí. „O akom počte hostí hovoríme?“

„Dvanásť. Všetci potrebujú napojiť, nakrmiť a prenocovať. Takisto ustajniť kone.“

„Och,“ hostinský sa začal krútiť ako červ na rozpálenej panvici, „jedla a pitia máme nadostač, aj kone sa dáko pomestia v stajni, maštali či šope...“

„Výborne! Všetko priprav!“

„... ale s nocľahom to bude horšie, urodzenosť. Máme plno. Všetky lôžka sú obsadené.“

Jednooký ho preklal pohľadom. „To je len a len tvoja starosť. Nejako to zariad.“

„Ale ako, ctený pane? Mám azda vyhodiť ostatných hostí z izieb?“

Muž si odhrnul kožušinový lem šuby a tľapol po plnom mešci, až to zaštrngalo. „Jeho výsosť platí zlatom.“

„Och,“ zopakoval krčmár, „ráčte odpustiť, pane, ale naozaj netuším, ako by som... nemôžem predsa...“

„Prestaň koktať a postaraj sa o to. Jedlo, pitie a tucet miest na spanie. Pre jeho výsosť a pobočníkov sedenie blízko ohňa. Tamto,“ ukázal muž na široký stôl, za ktorým sa

tiesnili vyjavení kupci, furmani a pocestní. „Uvoľnite ho, hneď! Izby sú na poschodí, predpokladám.“

„Tak je, pane, ale ako som už povedal...“

„Najväčšiu vypracete pre nášho pána. Kvôli bezpečiu jeho výsosti sa v susediacich komnatách nesmie zdržiavať nikto cudzí, iba členovia kniežacej družiny.“

Na palotu sadlo ticho, rušené len dupotom a šomraním ďalších jazdcov vchádzajúcich cez verandu do vstupnej komnaty.

„Ukážte mi toho blázna.“

Kašpar Stehlík z Čeňkova vytreštil oči na Steina, pretože tie slová vyšli z jeho úst. Keď pobadal, že sa ku kapitánovi obrátili aj ostatné tváre v miestnosti, nenápadne sa od neho odtiahol.

Stein si gľgol piva z maľovanej holby a s pohľadom upretým kamsi medzi prázdnu misu a tácku zašomral: „Chcem vidieť, kto sa opováži vyhodiť ma z lôžka, za ktoré som už zaplatil.“

Jednooký urobil krok k nemu. „Koho nazývate bláznom, človeče? To je urážka! Zrejme vôbec netušíte, s kým máte tú česť!“

„Viem to veľmi dobre,“ opáčil Stein chladnokrvne. „Tvoj pán je Michal zvaný Chrabrý. Pri calugarenskom moste vyprášil mnohonásobnú tureckú presilu a osobne zrazil Sinan-pašu z koňa. Potom spod pohanskej poroby oslobodil takmer celé Moldavsko a Valašsko a vyrazil na slávnú krížovú výpravu za Dunaj. Keby mu Báthoryovci a Habsburgovci vtedy neodmietli vojenskú pomoc, nakoniec by sa hádam oboril na hradby samotného Carihradu. Tak či onak, je to najudatnejší turkobijca pod slnkom. Nikto sa nemôže pýšiť toľkými víťazstvami nad mohamedánskymi diablami.“

Jednooký natočil hlavu ako zvedavá vrana. Stein vystrel plecía a zvrtol sa tvárou k nemu.

Jednookému ovisli fúzy.

„Joachim Stein,“ ucedil.

„Lupu Rareš. Len čo som ťa začul, hneď som si spomenul, ako syčia sikulské hady. Kde si nechal ruku?“

„Čo ťa do toho?“ odsekol chlap, ale jedným dychom dodal: „Pod hradbami Nikopolu.“

„Turecká šabľa?“

„Guľka z janičiarskej muškety. Tak mi dorantala predlak-
tie, že mi ho museli odrezať, aby som mohol pokračovať
v boji.“

„Keď chlap vidí len na ľavé oko, s pravou rukou už toho
veľa nenašermuje. Nečudujem sa, že ťa odvelili ku knieža-
ťu, aby si mu robil hlásnu trúbu.“

Rareš už nemal vrchnú časť chrupu, takže keď zlostne
zovrel čeluste, riedke spodné kolozuby mu trčali popri hor-
nej pere ako opotrebované diviacie kly.

„Teba by som ešte roztancoval na konci šable, Stein.
Keby ti noha dovolila. Vraj z teba turecký šíp spravil mrzá-
ka.“

Stein sa chytil okraja stola a vstal, pričom si dal záležať,
aby na jeho pohybe nebolo badať ťažkosti s kolenom.

„Ako vidíš, nohy mi slúžia dobre. Stále máš chuť zakrep-
čiť si?“

Ozbrojenci pri dverách očividne usúdili, že kapitán pred-
stavuje hrozbu – obaja zovreli v dlaniach okované pošvy
i rukoväte šablí; Rarešovi stačilo lusknúť prstami, aby tasili,
priskočili a zjednali poriadok. V tej istej chvíli sa však spoza
Steina zdvihol Bohdan Jaroš, ktorý už držal obnažený tesák
s hrozivými zubami oproti zakrivenému ostriu – počas roz-
hovoru ho nebadane vytiahol z pútka na opasku.

„Hneď z príchodu si získavaš priateľov, Lupu?“

Hlas dunel ako zvon a jeho majiteľ vyplnil celý vstupný
portál. Bol neobyčajne robustný, čo mu ešte pridával vyso-
ký kožušinový kalpak so sponou a trsom pier nad pravým
uchom, ako aj huňatý plášť, ktorý ešte rozširoval už aj tak
mocné plecia. Jeho tvár priam nútila sklopiť zrak – bodavé
oči pod naježeným tmavým obočím, ostré líčne kosti, vykrú-
tené fúzy a hustá čierna brada by mohli slúžiť ako predloha
pre portrét vládcu pekiel. Stein zaraz pochopil, prečo Michal
Pätrašcu zvaný Chrabrý slávil toľké víťazstvá – keď tento dé-
mon uprel planúci pohľad na nepriateľské šíky, osmanskí vo-
jaci sa zrejme radšej sami nabodávali na koly a hroty kopijí.

„Len nám dohadujem nocľah, knieža,“ odvetil Rareš
omnoho miernejším tónom. „Krčma je preplnená, takže bu-
deme musieť...“

„Dobří kresťania sa dáko pomestia,“ prerušil ho veľmož.
„Predsa nikoho nevyženieme do toho nečasu. Mestské brá-

ny sú zamknuté, a kde tu hľadať iné prístrešie? Komu sa ne-
ujde miesto na sedenie, vystačí si s prázdny m sudom alebo
si donesie klát z drevárne.“

„Najmä lôžok je málo, výsosť.“

„Ustelieme si aj na prípecku, na laviciach či podlahe, sta-
čí trocha slamy, ovčia huňa a teplá prikrývka. Hlavne aby
bolo čo zjesť a vypiť.“

„O to sa nemusíte obávať, výsosť,“ našiel hostinský pev-
nú pôdu pod nohami. „Jedla je dosť, piva a vína aj na týž-
deň, keby vás záveje nepustili ďalej. Zaraz začnem nosiť na
stoly, ráčte sa usadiť.“

„To je pesnička pre moje uši,“ prikývol Pätrašcu a ob-
rátil zrak na Steina a za ním stojaceho Jaroša s tesákom
v ruke. „Ak som dobre počul, natrafil si na starého známe-
ho, Lupu. Predstavíš mi ho?“

„Joachim Stein zo Striebornej skaly,“ ozval sa promptne
kapitán – nechcel, aby zaňho hovoril *sikulský had*. „K va-
ším službám, výsosť.“

„Pozrime sa, Odysseus z Dotisu,“ poskočilo huňaté obo-
čie. „Je mi ctou, kapitán. Čo sa týka vašich služieb, veru by
som nimi nepohrdol. No pokiaľ viem, momentálne plníte
vôľu arcivojvodu Mateja.“

„Dá sa to tak povedať,“ pritakal Stein. „No do Plzne ces-
tujem v súkromnej záležitosti.“

„Odkiaľ sa poznáte tuná s Rarešom?“

„Naše cesty sa skrížili pri Kerestěši, pane. Ja som tam bo-
joval pod Maximiliánom Habsburským, on v sedmohrad-
ských oddieloch Žigmunda Báthoryho. Pri ústupe z bojiska
sa naše kompánie pomiešali a chvíľu sme v jednom chumli
čelili tatárskej jazde.“

„Nemalo to z vás urobiť druhov v zbrani, ktorí si po ro-
koch padnú do náručia?“ začudoval sa Pätrašcu.

„Bola to pohroma, pane,“ vložil sa do rozhovoru Rareš.
„Došlo tam k zvade, kto je vlastne veliteľ, preto vypukol cha-
os a zahynulo viac mužov, než bolo nevyhnutné. Oveľa viac.“

„Také jatky nepamätám,“ potvrdil Stein.

Knieža pokýval hlavou. „Rozumiem, ťažko na tú bitku
spomínať v dobrom. Sultán Mehmed v nej vybojoval pre Os-
manov najväčšie víťazstvo od Moháča. Veľká potupa a ne-
šťastný deň pre všetkých kresťanov.“

„Vaša výsosť,“ vystrel sa Stein, „prijmete miesto pri našom stole? Síce nie je najbližšie k ohňu...“

„Pánboh zaplať, vaša spoločnosť mi bude vítaným rozptýlením. Očakávam však, že váš spoločník schová ten žabykláč.“

„Pravdaže,“ kývol Stein na Jaroša. Seržant bez slova zastakol tesák, vzal svoju stoličku a so sklopeným zrakom ju ponúkol veľmožovi.

Michal Chrabrý si zložil kalpak a nevšímavo prešiel po pri Rarešovi, ktorý iba naprázdno zaklapol štrbavú čelusť.

KAPITOLA DRUHÁ

*Jaroš musí poslúchnuť volanie prírody a hoci
latrína nepatrí k miestam spájaným s hrdinskými
skutkami, seržant z nej podnikne udatný
výpad na záchranu nejudného života.*

V noci za Jarošom prišla Johanka Steinová.

Snívalo sa mu o nej často, najmä od nedávnych udalostí na Striebornej skale, keď pre jej život a česť prelieval krv a kapitánova dcéra mu v rozrušení vtisla rýchly bozk. Neschádzala mu z mysle ani vo dne, tobôž v noci. V snoch, na rozdiel od skutočnosti, sa nevymanil z jej objatia – obaja splynuli v dychtivom milostnom spojení.

Ich vášeň však nikdy nedospela k vyvrcholeniu. Johankina tvár sa v istom okamihu zmenila na tvár Markéty, vdovy po popravenom zločincovi, ktorú si Bohdanov otec Václav Jaroš jedného dňa priviedol do pražskej katovne. Markéta však zviedla katovho syna a to sa jej napokon stalo osudným – pri milovaní naliehala, aby jej okolo hrdla uviazal povraz. Bohdan jej vyhovel, ale vášeň mu zatemnila myseľ, utiahol slučku príliš pevne a keď sa konečne spamätal, jeho milienka už nedýchala.

Preto seržant v snoch líhal s Johankou, no budil sa s pohľadom do Markétiných vytreštených, zhasnutých očí. Niekedy sa mu zjavovala mokvajúca hnilobou, rozožratá červami a chrobákmi, zdrapy šiat zababrané od hlíny, do ktorej ju ešte tú noc potajme zakopal.

Dnešok nebol výnimkou. Zo slamníka v kúte komnaty na poschodí hostinca *U sýteho kráľa* sa Jaroš zdvihol zadychčaný a s pocitom, že mu búšenie srdca pretrhne ušné bubienky. Čierna silueta Markéty stála rovno nad ním, ale keď